

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Secțiunea B – Lectura ca abilitate de viață
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București
2 martie 2019
Nivelul 2

Varianta 1

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție următoarele precizări:

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- În cazul cerințelor în care limita maximă de rânduri este precizată, nu se vor lua în considerare rândurile excedentare.
- Timpul de lucru este de trei ore.
- Punctajul total este de 100 de puncte.

SUBIECTUL I

50 de puncte

Se dă textul:

Când ți se pune pata

de Wendelin Van Draanen

– fragment –

Cât de curând, mi-a trecut de tot frica de înălțime și mi-am găsit un loc unde-mi plăcea să stau de obicei. Puteam să rămân acolo cu orele, privind doar lumea de sus. Apusurile erau minunate. În unele zile erau violet cu roz, în altele erau de un portocaliu viu, de parcă norii de la orizont ardeau în vâlvățăi.

Într-o asemenea zi am reușit să înțeleg cu inima, nu doar cu capul, ce-mi spusese tata despre cum un întreg este mai mult decât suma părților din care este alcătuit. Priveliștea pe care o vedeam din sicomor era mai mult decât o combinație de acoperișuri, nori, vânt și culori.

Avea un soi de vrajă a ei.

M-am minunat de ceea ce simțeam – aveam un sentiment de modestie și de măreție în același timp. Cum se putea? Cum de simțeam atâta pace și atâta uimire? Cum putea un simplu copac să-mi trezească sentimente atât de complicate? Simțeam cu adevărat că sunt „vie”.

Urcam de câte ori aveam ocazia. Când am intrat la gimnaziu, mă cățaram mai în fiecare zi, pentru că autobuzul spre școală are stație pe strada Collier, chiar în fața sicomorului.

La început am vrut să văd până unde pot să mă cațăr înainte să tragă autobuzul în stație, însă nu peste mult timp mi-am luat obiceiul să plec de acasă devreme, ca să prind răsăritul, să văd păsărelele zburătăcind prin aer sau cum se strâng ceilalți copii pe trotuar.

Am încercat să-i conving pe copiii care așteptau autobuzul să se cațere cu mine măcar un pic, însă toți mi-au spus că nu vor să se murdărească. Cum să zici „nu” farmecului vieții doar ca să nu te mânjești un pic de praf? Nu-mi venea să cred.

Nu i-am zis mamei că mă cățaram în copac. Cum era om mare și cu bun-simț, mi-ar fi zis că e prea periculos. Frații mei nu s-ar fi sinchisit ce făceam, ca toți frații.

Mai era tata. Singurul om care știam că o să mă înțeleagă. Însă tot mă temeam să-i zic. I-ar fi spus mamei și, una-două, s-ar fi ținut amândoi de mine să încetez. Așa că am ținut totul secret și m-am cățarat mai departe, bucurându-mă în singurătatea mea de priveliștea lumii.

Apoi, acum câteva luni, m-am trezit vorbind cu copacul. Am discutat mult și bine amândoi. Când m-am dat jos, mi-a venit să plâng. Cum de n-aveam cu cine să discut? Cum de nu aveam și eu un prieten bun, ca toată lumea? Sigur, cunoșteam destui colegi de școală, însă nu aveam pe nimeni apropiat. Nu le-ar fi venit deloc să se cațere în copac. Ca să miroasă soarele.

În seara aia, după cină, tata a ieșit să picteze. În frigul nopții, la lumina becului de pe verandă, a așternut tușele finale ale răsăritului la care lucra.

Mi-am pus geaca și am ieșit să stau cu el, tăcută ca un șoricel.

— La ce te gândești, scumpa mea? m-a întrebat tata după câteva minute.

Deși stătusem de-atâtea ori cu el afară, nu mă mai întrebese niciodată așa ceva. M-am uitat la el amuțită.

Zi-mi, m-a îndemnat el blând, amestecând două nuanțe de portocaliu.

Am oftat atât de adânc, că m-am mirat și eu.

— *Înțeleg de ce vii mereu aici, tată.*

A încercat să glumească.

— *N-ai vrea să-i explici și maică-tii atunci?*

— *Serios, tată, acum înțeleg chestia cu întregul care e mai mult decât suma părților.*

— *Așa deci? Ce s-a întâmplat? Povestește-mi! a zis el oprindu-se din amestecat.*

Așa că i-am zis de sicomor. Despre priveliște, culori și vânt, cum simțeam că zbor de la înălțimea aia. Că simțeam un soi de vrajă.

Nu m-a întrerupt deloc, iar după ce i-am mărturisit tot, i-am șoptit uitându-mă la el:

— *Nu vrei să te urci cu mine?*

S-a gândit mult și bine, apoi a zis zâmbind:

— *Nu prea mă mai simt în stare să mă cațăr, Julianna, însă, sigur, o să încerc. Ce zici să mergem în weekend, după ce se luminează bine?*

— *Minunat!*

M-am dus la culcare în culmea bucuriei, că nici nu cred că am pus geană pe geană mai mult de cinci minute în noaptea aia. Mai era un pic și se făcea sâmbătă. Nu mai aveam răbdare!

A doua zi dimineață am fugit în stație mai devreme decât de obicei și m-am urcat în copac. Am apucat să văd cum se înalță soarele prin nori, aruncând vâpăi lungi de la un capăt al lumii la celălalt. Tocmai când enumeram în minte tot ce voiam să-i arăt tatei, am auzit un zgomot de jos.

Când m-am uitat, am văzut două camioane parcate chiar sub mine. Ditamai camioanele. Unul avea o remorcă lungă și goală, iar celălalt avea o nacelă – o platformă din aia din care se lucrează la cablurile de curent și stâlpii de telefon. Patru inși discutau între ei, bând din termosuri, și mi-a venit să le strig: „Mă scuzați, dar n-aveți voie să parcați aici... E stație de autobuz!”. Însă nici n-am deschis gura, că unul dintre ei s-a apucat să descarce unelte din remorca unui camion. Mănuși. Frânghii. Un lanț. Căști antifonice. Apoi drujbe. Trei drujbe.

Tot nu m-am prins. Mă tot uitam în jur, întrebându-mă ce voiau să taie. Apoi a sosit unul dintre copiii care mergeau de obicei cu autobuzul și a intrat în vorbă cu ei, iar după câteva clipe, m-a arătat cu degetul.

— *Hei! mi-a strigat unul dintre inși. Mai bine cobori de-acolo. Trebuie să ne-apucăm de tăiat.*

M-am ținut ca lumea de creangă – dintr-odată am simțit că sunt gata să pic.

— *Copacul? am reușit să icnesc.*

— *Da, hai, coboară.*

— *Bine, dar cine v-a pus să-l tăiați?*

— *Proprietarul! mi-a strigat el.*

— *Bine, dar „de ce”?*

Eram eu la zece metri în aer, însă l-am văzut cum se strâmbă.

— *Pentru că își face casă și copacul ăsta e pus unde nu trebuie. Coboară odată, fato, trebuie să ne-apucăm de muncă!*

Deja se strânseseră mai toți copiii în stație. Nu-mi ziceau nimic, se uitau doar la mine și din când în când discutau între ei. Apoi a apărut și Bryce, așa că mi-am dat seama că venea autobuzul. M-am uitat peste acoperișuri și l-am zărit, era la patru străzi de noi.

M-am speriat rău de tot. Nu știam ce să fac! Nu puteam să plec și să-i las să taie copacul!

— *Nu puteți să-l tăiați! am strigat. Nu puteți și gata!*

— *Mai am puțin și sun la poliție, a zis unul din inși clătinând din cap. Ești pe proprietatea cuiva și ne sabotezi munca pentru care suntem plătiți. Cobori odată sau tăiem copacul cu tine cu tot?*

Autobuzul era la trei străzi de noi. Nu mai lipsisem de la școală decât pe caz de boală, însă știam în sinea mea că o să ratez autobuzul.

— *N-aveți decât să-l tăiați cu mine cu tot! am strigat.*

Apoi mi-a venit o idee. Dacă ne urcam toți în copac, n-aveau cum să-l taie. Trebuiau să asculte!

— *Hei, voi! le-am strigat colegilor. Urcați-vă și voi în copac! N-au cum să-l taie dacă ne urcăm toți! Marcia! Tony! Bryce! Haideți, nu-i lăsați!*

Stăteau toți și se uitau la mine. [...]

Autobuzul a tras huruind în fața camioanelor, iar când s-au deschis ușile, unul dintre colegi s-a urcat.

Nu prea-mi mai amintesc ce a urmat. Știu că s-au strâns vecinii și poliția, cu portavoce în mâini. Au venit și pompierii, plus un tip care zicea că e copacul lui, ce naiba, aș face bine să mă dau odată jos.

Cineva s-a dus după mama, care s-a rugat plângând de mine, ceea ce nu părea să-i stea în fire, ca mamă cu bun-simț ce era, însă tot n-am coborât. Nu voiam să mă dau jos și pace.

Apoi l-am văzut pe tata venind în trombă. A sărit din camionetă și, după ce a discutat câteva minute cu mama, l-a convins pe tipul din camionul cu nacela să-l ridice până la nivelul meu. Atunci totul s-a terminat. M-am pus pe plâns, încercând să-l conving să privească acoperișurile, însă n-a vrut. A zis că pentru nicio priveliște nu merită să-și știe fetița în pericol.

M-a luat jos și m-a dus acasă, însă nu puteam să stau acolo. Nu suportam zgomotul drujbelor care ajungea la noi de departe.

Așa că tata m-a luat cu el la muncă și am stat plângând în camionetă cât construia el un zid de cărămizi.

Cred că am plâns două săptămâni la rând. Bine, m-am dus la școală și mi-am văzut cât puteam de viață, însă n-am mai luat autobuzul. Am început să merg cu bicicleta, ocolind ca să nu trebuiască s-o iau pe strada Collier. Pe lângă mormanul de rumeguș care fusese pe vremuri cel mai maiestuos sicomor din lume.

Apoi, într-o seară, când mă încuiasem în cameră, a venit tata la mine, ținând în mână un obiect înfășurat în prosop. Mi-am dat seama că e un tablou, pentru că așa își transportă cele mai importante lucrări când le expune în parc. S-a așezat lăsând tabloul pe podea, în fața lui.

— *Întotdeauna mi-a plăcut copacul tău, mi-a zis. Chiar dinainte să-mi zici de el.*

— *Of, tată, nu-i nimic, o să uit de el.*

— *Nu, Julianna, n-o să uiți.*

— *Era un copac oarecare, am zis plângând.*

— *Nu vreau să-ți vâri în cap o asemenea idee. Amândoi știm că nu e adevărat.*

— *Bine, tată, dar...*

— *Ai numai o clipă răbdare, bine? a zis el trăgând aer în piept. Vreau să nu uiți niciodată ce a însemnat copacul acela. Vreau să-ți amintești cum te-ai simțit acolo sus.*

După o clipă de ezitare, mi-a întins tabloul.

— *Așa că am făcut ceva special pentru tine.*

Când am desfăcut prosopul, am dat cu ochii de copacul meu. Minunatul meu sicomor maiestuos. Între crengile lui pictase vâpăile răsăritului, parcă simțeam pe piele adierea vântului. Iar sus în vârful era o fetiță micuță, care privea în depărtare, cu obraji îmbujorați de vânt. De bucurie. De vrajă.

— *Nu plânge, Julianna. Vreau să te ajute, nu să-ți facă rău.*

Mi-am șters lacrimile de pe obraji și mi-am tras zdravăn nasul.

— *Mulțumesc, tati, am zis înecată. Mulțumesc.*

Am pus tabloul pe peretele din fața patului. E imaginea cu care mă trezesc dimineața și adorm seară de seară. Iar acum, că pot s-o privesc fără să mă apuce plânsul, nu văd doar copacul și cum era când stăteam între crengile lui.

Văd chiar ziua în care am început să privesc altfel viața.

Traducere din limba engleză de Ioana Filat

A. (8 puncte: 2 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Scrive, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Seara, după cină, tatăl îi promite Juliannei că:

- o va învăța să picteze copaci;
- o va lăsa să urce în copac în weekend;
- se vor cocoța în copac a doua zi;
- se vor urca împreună în copac în weekend.

2. Meseria tatălui Juliannei este:

- arhitect;
- pictor;
- pompier;
- zidar.

3. Lângă copacul destinat tăierii au sosit:

- vecinii, poliția, pompierii, directorul școlii, părinții fetei;
- vecinii, poliția, pompierii, proprietarul, părinții fetei;
- vecinii, poliția, pompierii, salvarea;
- vecinii, poliția, pompierii, salvarea, părinții fetei.

4. Pentru a salva copacul de la tăiere, Julianna dorește:

- să facă un cerc în jurul copacului împreună cu ceilalți copii;
- să nu se mai ducă la școală;
- să se urce și ceilalți copii în copac;
- să-și cheme frații în ajutor.

B. (8 puncte: 1 punct pentru fiecare idee plasată corect)

Notează pe foaia de concurs, într-o casetă similară celei de mai jos, cifrele corespunzătoare ordinii logice și temporale a următoarelor idei:

--	--	--	--	--	--	--	--

- Julianna vede două camioane parcate sub copac.
- Tatăl și fiica stau de vorbă pe verandă.
- Tatăl ține în mână un obiect înfășurat în prosop.
- Autobuzul se află la patru străzi distanță de sicomor.
- Unul dintre copii se urcă în autobuz.
- Julianna își dă seama că va rata autobuzul.
- Un ins din echipa de tăiere îi explică Juliannei de ce doboară copacul.
- Fata începe să meargă cu bicicleta la școală.

C. (16 puncte: 4 puncte pentru răspunsul corect la fiecare din cerințe)

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare dintre următoarele cerințe, raportându-te la textul citat:

- Precizează motivul pentru care Julianna începe să meargă la școală cu bicicleta.
- Explică, în 5 – 7 rânduri, de ce tatăl îi dăruiește fetei un tablou.
- Compară, în 7 – 9 rânduri, reacția Juliannei cu a celorlalți copii, la tăierea copacului.
- Prezintă, în 8 – 10 rânduri, semnificația secvenței: *Nu le-ar fi venit deloc să se cațere în copac. Ca să miroasă soarele.*

D. (18 puncte)

Julianna descoperă în sicomor un loc magic. Crezi că există un astfel de loc pentru fiecare dintre noi? Scrie o pagină de jurnal, datată 2 martie 2019, de 20 – 30 de rânduri, în care să susții răspunsul la această întrebare.

SUBIECTUL al II-lea

30 de puncte

Se dă textul:

**Young Reporters for the Environment (YRE)
TINERI REPORTERI PENTRU MEDIUL ÎNCONJURĂTOR**

Ce este YRE?

YRE este o rețea internațională de tineri elevi, care se preocupă de educația pentru o dezvoltare durabilă.

Scopul YRE este de a implica elevii în rezolvarea unor probleme privind mediul înconjurător.

„Tineri reporteri pentru mediul înconjurător” este un program internațional inițiat de Fundația Mondială de Educație pentru Mediul Înconjurător (FEE), în anul 1990.

Începând din toamna anului 2011, cu sprijinul Fundației Wrigley, în cadrul YRE se desfășoară Campania Internațională Litter Less (www.yre.global).

Cui se adresează YRE?

Programul „Tineri reporteri pentru mediul înconjurător” se adresează tinerilor cu vârste între 11 și 25 de ani (gimnaziu și liceu), coordonați de un profesor.

Ce trebuie să facă elevii YRE?

Elevii, coordonați de profesorii lor, vor realiza investigații de mediu și le vor publica online, pe site-ul programului www.yre.global, care se concretizează sub forma unor reportaje scrise (articole), fotoreportaje (fotografii) sau videoreportaje (filmulețe) cu scopul de a transmite rezultatele lor publicului larg. La finalul materialelor jurnalistice, elevii trebuie să propună soluții pentru rezolvarea problemei de mediu pe care au studiat-o.

Diseminarea investigației de mediu unei audiențe locale

Este important ca elevii să găsească cele mai bune mijloace pentru diseminarea investigației lor de mediu. Diseminarea poate fi făcută prin: organizarea unei expoziții fotografice, realizarea de postere, videoclipuri, conferințe și discuții, apariții în ziarul/revista/blog-ul școlii, organizarea de campanii în „social media” (Twitter, Facebook, Instagram, Reddit etc.). Rezultatele și soluțiile propuse de elevi pot fi raportate audienței locale prin intermediul radioului, al televiziunii, al „social media”, al expozițiilor, al festivalurilor de film, al evenimentelor locale etc.

Ce au de câștigat elevii YRE?

Prin intermediul programului YRE, elevii participanți își pot dezvolta aptitudinile și îmbogăți cunoștințele despre mediu. De exemplu, dobândind o mai bună înțelegere a problemelor legate de dezvoltarea durabilă, tinerii din programul YRE sunt mai deschiși spre comunicare, au propriile inițiative, lucrează în echipă, fac analize critice, devin mai responsabili și își dezvoltă spiritul de lider.

Programul YRE le oferă tinerilor talentați o viziune a lumii profesionale a jurnalismului și îi poate determina pe elevi să devină jurnaliști pe viitor.

Prin investigațiile de mediu realizate de elevi, programul YRE poate fi o dovadă în plus a implicării școlilor care vor să dobândească „Steagul Verde” (în cadrul Programului Eco-Schools).

text preluat de pe www.ccdg.ro

A. (16 puncte: 4 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare dintre următoarele cerințe, raportându-te la textul citat:

1. Menționează cui se adresează programul *Tineri reporteri pentru mediul înconjurător*.
2. Notează formele de concretizare a investigațiilor de mediu, din cadrul programului YRE.
3. Prezintă trei motive pentru care tinerii ar trebui să urmeze programul *Tineri reporteri pentru mediul înconjurător*.
4. Precizează care este, în opinia ta, cel mai eficient mijloc pentru diseminarea investigației de mediu, motivându-ți alegerea în 6 – 8 rânduri.

B. (14 puncte)

Te numești Ion/Ioana Popescu și ești elev la Școala Gimnazială nr. 5 din Iași.

Ești interesat de problemele de ecologie și ai aflat despre programul *Tineri reporteri pentru mediul înconjurător*.

Redactează o scrisoare, de 10-15 rânduri, adresată organizatorilor, în care să le prezinți proiectul clasei tale pe o temă de protejare a mediului.

SUBIECTUL al III-lea

20 de puncte

(4 puncte pentru fiecare dintre cerințele 1-3; 8 puncte pentru cerința 4)

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare dintre următoarele cerințe, raportându-te la imaginea dată:

1. Precizează partenerii pe care îi are Asociația Română pentru Reciclare (RoRec) în programul *Patrula de reciclare*.
2. Menționează scopul campaniei inițiate de RoRec.
3. Explică, în 5 – 7 rânduri, rolul enunțurilor exclamative din afiș.
4. Prezintă, în 8 – 10 rânduri, relația dintre titlul campaniei *Timpul reciclării* și elementele vizuale ale afișului.

Înscrie-te acum în Patrula de reciclare!

➔ **TIMPUL RECICLĂRII**

Ajută-ne să păstrăm curățenia în comunitatea ta!

UN PROGRAM

ÎN PARTENERIAT CU INSPECTORATUL
ȘCOLAR JUDEȚEAN ȘI PRIMĂRIA TA!